

ПРОПОЗИЦІЇ ТА НАПРАЦЮВАННЯ

Стратегічної Сесії «Демографічне майбутнє України. Від мрії до дії»

Дата проведення: 1-2 лютого 2025 року

Організатори:	Захід реалізується Фондом ООН в галузі народонаселення в Україні, UNFPA, за підтримки Уряду Великої Британії, спільно з Громадською організацією «UA Experts»
Учасники заходу:	Представники Мінсоцполітики, державних органів, громадських організацій та міжнародних партнерів.
Формат Заходу:	Під час заходу учасники були поділені на 6 груп та мали завдання опрацювати одну із запропонованих тем. Стіл 1. Повернення українців Стіл 2. Народжуваність Стіл 3. Продовження життя Стіл 4. Залучення до ринку праці Стіл 5. Утримання від еміграції Стіл 6. Залучення іноземців Учасники виділили основну цільову аудиторію своєї теми, існуючі виклики майбутні потенційні труднощі, шляхи вирішення та потенційні проекти, що потрібні для досягнення цілі.

Стіл 1. Повернення українців

Групи:

- Українці, що вимушено виїхали за кордон.
- Українці, які вагаються через економічні та безпекові питання
- Українці, які прагнуть об'єднати родини
- Українці, які потенційно розглядають можливість виїхати за кордон.

Потенційні залучені суб'єкти, через які можна взаємодіяти:

- Консульства
- Мінсоцполітики
- МЗС
- Пункти перетину кордонів
- Місцеві громади

Проекти:

- **Додаток UNHCR «Україна – це дім» - як допомогти тим, хто хоче повернутися, переваги повернення додому:**
 - Вирішення основних блоків проблем – бюрократичних, бажання участі в житті громади, хочу повернутися додому;
 - Інформація має бути в місцях проживання чи транзиту українців, поширення серед української діаспори
 - Програма «З'їзди додому», одноразова грошова допомога при відвідуванні України;
- **Припинення стигматизації людей, які отримали певний статус за час війни: ВПО, тих, хто повернувся, тих, хто виїхав:**
 - Має бути певний час для фасилітування інтеграції
 - Соціальні програми по критерію вразливості
 - Програми щодо зменшення негативного ставлення до людей, що повертаються
- **Програма для бізнесу «привези українського спеціаліста»**
 - Через брак кадрів український бізнес потрібно стимулювати повернення українців замість завезення робочої сили з інших країн
 - Пільги: ЄСВ та інші фінансові та податкові стимули
 - Створення фонду вакансій та зайнятості
- **Помічник репатріанта**
 - Програма «єдиного вікна», допомога особам, що повертаються в Україну, але не до дому, а в інший населений пункт
 - Кейс-менеджмент: Прикріплення до людини спеціаліста, який буде супроводжувати особу чи сім'ю при поверненні
- **Пенсійний стаж**
- **Житло для переселенців**
 - Каталог житла
 - Програми по оренді, врахування індексу вартості житла по великих містах
- **Програма «Житлова субсидія для репатріантів»**
- **Інклюзивність для людей із спец потребами**
 - Підготовка до певної роботи
 - Створення спеціальних робочих місць, облаштування

- **Адаптаційні класи**
 - Підтвердження освіти
 - Курси української мови
 - Гарантовані місця в школах
- **Комунікація:**
 - «Ми на всіх чекаємо»
 - «Реалізуй себе вдома»
- **Інструмент підрахунку потреб і можливостей для переїзду**

Стіл 2. Народжуваність

Групи:

Українські родини

Молоді українські жінки, які вирішили народжувати без чоловіка

Мета:

Щоб українські родини хотіли народжувати дітей (2х і більше)

Основні перешкоди та страхи:

Війна, безпека

Незабезпечення соціальної системи підтримки (дитячі садки, яслі, школи)

Низький рівень готовності чоловіків брати участь в народженні/вихованні

Неадаптованість умов роботи для жінок з дітьми

Фінансова неспроможність утримувати 2+ дітей, маленькі виплати

Проєкти:

- **Реформа догляду за дітьми**
 - Муніципальна няня
 - Створення пріоритетного пакету в програмі медичних гарантій,
 - Окрема програма для дітей 0-6 років – догляд і лікування, гарантування 100% покриття
 - Оплачувана відпустка для батька дитини
- **Покращення середовища**
 - Інфраструктура та середовище дружнє до родин з дітьми
 - Яслі, дитячі садочки

- **Податкова пільга**
 - Пільги для сімей з 2+ дітей
 - Пільги компаніям, які облаштовують дитячі кімнати та мають політику активного материнства
- **Пільги:**
 - Оплата комунальних послуг
 - Оплата або співоплата оренди
- **Емоційна складова**
 - Бажане батьківство – стимулювання через комунікації
 - Школа батьківства
 - Школа бабусів і дідусів
 - Жінки при народженні думають про шкільну освіту, реформа освіти
 - Програма «університет після школи»
- **Медичні програми**
 - Збереження здоров'я населення, в першу чергу жіночого, особливо зі збільшенням віку матері
- **Програма «кожна дитина бажана» - не боятися народжувати, наслідків народження**
- **Створення програми «Малюнок «дві рисочки» - застосунок для майбутніх батьків, як тільки вони дізнаються про вагітність**
 - Пул активностей, які допоможуть батькам в реалізації відповідального батьківства
 - Звернення до психолога, специфічного лікаря

Стіл 3. Продовження життя (активне довголіття)

Групи:

Молодь, пропагування здорового способу життя
 Молоді сім'ї, репродуктивне здоров'я
 Люди похилого віку, активний спосіб життя

Цілі:

Люди працюють та залишаються активними впродовж всього життя
 Люди здорові і піклуються про здоров'я, роблять регулярні чек-апи.
 Мають культуру навчання протягом всього життя

Проблеми:

Стереотипи щодо людей 50+
 Самоейджизм

Низька свідомість щодо чек-апів та свого здоров'я

Репродуктивне здоров'я

Рівень медицини, відсутність державної страхової медицини для людей похилого віку

Проекти:

- **Робота з топ-10 серед бізнесу:**
- **HR є центром ейджизму, практика культури співробітників щодо догляду за здоров'ям, навчання і т.д.**
 - Навчання HR спеціалістів особливостей роботи зі старшими людьми
 - Досвід успішних країн
- **Заохочення проходити регулярні чек-апи. Хелсі.**
 - Цифрові нагадування про проходження чек-апів
 - Програми для окремих груп ризику, їх поширення (бо вони вже існують, проте ними не користуються), можуть реалізуватися через Дія, інші пуш-повідомлення
 - Фінансові механізми стимулювання (скорочення лікарняних виплат у разі не проходження чек-апу)
 - Регулювання через умови страхування
- **Активне довголіття**
 - Побудова економіки догляду, створення мережі спеціальних закладів
 - Комунікація – формування культури, коли родичі не беруть цей тягар на себе
 - Формування системи коли «гроші ходять за людиною» із залученням різних джерел фінансування
 - Робота з громадами, ДПП, формування спроможних надавачів послуг з догляду
 - ЛОМи як популяризатори спорту

Стіл 4. Ринок праці

Групи:

Працездатне населення - на момент закінчення бойових дій

Ті, що виїхали за кордон

Особи, що повернулися (або хочуть повернутися) з-за кордону

Ветерани, УБД

Люди з інвалідністю та особливими потребами

Цілі:

Створення якісних робочих місць – для цього потрібні інвестиції та проєкти.

Подолання розриву в навичках. Чітка методологія.

Створення ІТ платформи для зведення навичок і потреб. Моделювання ситуації з розривом. Запровадження короткострокової програми для здобуття проф. освіти, підготовка людей і працевлаштування, -збирання потреб бізнесу, більш активне залучення бізнес-асоціації.

Приведення державного замовлення у відповідність до потреб ринку праці.

Комунікаційні інструменти, популяризація робочих професій.

Проєкти:

- **Залучення до ринку праці**
 - Розширення можливостей перекваліфікації
 - Подолання розриву в навичках, створення ІТ-платформи
- **Різні соціальні групи:**
 - Жінки. Програми освітні програми для жінок з розривом в кар'єрі через народження
 - Молодь: подолання невідповідності навиків тих, хто входить на ринок праці
 - Ветерани: різні престижні ознаки для ветеранських бізнесів, додаткові відпустки для ветеранів
 - Особи з інвалідністю: пристосування робочих місць. Зняття обмежень на звільнення, щоб не дестимулювали прийом на роботу людей з інвалідністю
- **Популяризація бізнесу, що працевлаштовує ветеранів, додаткові відпустки для ветеранів**
 - Стимулювання точкових ініціатив
 - Шкільні проєкти
 - Малі колективи
 - Інфлюенсери
 - Заохочення волонтерів та меценатів

Стіл 5. Утримання від еміграції

Групи:

Особи 16-17 років

Багатодітні сім'ї

Мешканці з небезпечних регіонів

Мешканці ТОТ

ВПО

Особи, що «не знайшли себе»

Возз'єднання родини – ті, хто виїхав за кордон раніше (з 2022 року)

Не хочуть служити / не впевнені в службі

Проблеми:

Утримання від еміграції – це дешевше ніж потім повернути чт виростити дитину до 18 років чи залучити мігрантів.

Розколи суспільства.

Особи з економічними причинами, отримують допомогу в інших країнах.

Справедлива кадрова політика сил оборони: безстрокова служба, відсутність ротації, добровільний рекрутинг

Кадрова політика сил оборони (відсутність демобілізації)

Побоювання, що потім не випустять (служити з 25 років, а виїжджати не можна з 18 років)

Проекти:

- **Доступне житло**

- Програма з соціальної оренди
- Аудит житла для врахування площ, які не використовуються
- Стимули для бізнесу до придбання житла для працівників
- rent to own modality
- Будівництво соціального житла та соціальної інфраструктури
- Зрозуміти нову географію розміщення людей і створення робочих місць
- Будівництва індустріальних парків
- Співфінансування донорів та місцевих органів для будівництва індустріальних парків в депресивних регіонах

- **Справедлива кадрова політика Сил Оборони**

- Цивільно-військове співробітництво
- Політика ротації та демобілізації
- Заохочення активного рекрутингу та відхід від «радянської мобілізації»
- Максимальне врахування навичок під час служби
- Популяризація підрозділів та інфо-кампанії

- **Популяризація професій та інтеграційні програми**

- Таргет на хлопців 16-17, розвиток проф. тех. освіти і популяризація професій, які заброньовані
- Сертифікатні програми
- Окремі інтеграційні програми
- Розширення соціального догляду

Стіл 6. Залучення іноземців

Групи:

Які іноземці нам потрібні?

- Кваліфіковані спеціалісти
- Готові сприймати нашу культуру і правила
- Готові вчитися і включатися у розбудову і захист України
- Інвестори

Потенційні залучені суб'єкти, через які можна взаємодіяти:

МЗС

МВС (ДМС)

Дипломатичні закордонні представництва і консульства

Різні програми співпраці та проєкти

Навіщо потрібне залучення іноземців:

- Брак людського капіталу для роботи, споживання, народження, захисту країни
- Культурне різноманіття
- Глобалізація та інтеграція
- Інвестиція та створення нового

Необхідні кроки

дослідження середовища на замовлення Уряду,
кампанії, реформа роботи з іноземцями (ДМС, процедури і політики)

Проекти:

- **Культурне просвітництво:**

- Створення мережі українських шкіл/ культурних центрів за кордоном
- Культурні ініціативи, події, заходи, промоція
- Дослідження потреб, страхів, соціальна дистанція
- Розвиток бренду України за кордоном
- Мапінг «потенційних українців»

- **Навчальні програми та заохочення:**

- Навчальні програми для іноземців в Україні, зокрема грантові, у критичних для України галузях
- Навчальні посібники і програми для іноземців, які планують їхати в Україну

- **Програми для легалізації та допомоги:**
 - Програми компенсаційної підтримки на перші 6-12 місяців
 - Супровід (консультації), тимчасова ІД-картка, легальний статус
 - Легалізація іноземців, які вже в Україні через службу в ЗСУ,
 - Залучення іноземців на контракти в сфері оборони
 - Розбудова інституцій для посилення спроможності (ДМС)
 - Спрощення набуття українського громадянства, зокрема для людей українського походження
 - Туризм, розвиток рекреації
 - Залучення інвесторів, різні інвестиційні програми